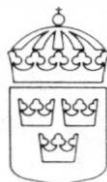

Motion till riksdagen

1985/86:Jo620

Carl-Johan Wilson och Ingrid Ronne-Björkqvist (fp)

Forskning vid lantbruksuniversitetet om sysselsättning i glesbygd

Mot.
1985/86
Jo620—627

När glesbygdens utvecklingsmöjligheter analyserats har man ofta – med rätt – haft som utgångspunkt att en förstärkning av bygdens näringsliv lättast sker genom att produktionen ökar på områden som redan är etablerade. Man har försökt värna om särarten i bygdens näringsliv och öka lönsamheten genom att öka kapaciteten för de enheter som redan lyckats bäst.

Jordbruksföretagen har utvecklats genom utbildning, rationalisering, mekanisering och framgångsrik avel. Framgången har mätts i ökad avkastning som resultat av förbättrande och omfångsökande insatser – fler och ”bättre” djur i produktionen, bättre utsäde, större areal, större och bättre inredda byggnader, arbetskraftsbesparande maskinutrustning osv. Man har sökt sammanlägga mark till mer lönsamma jord- och skogsbruksenheter så snart fastigheter blivit till salu.

Vi delar uppfattning med dem som anser att man alltför mycket sökt efter att göra varje enhet bärkraftig med relativt ensidig produktion i stället för att söka efter utvecklingsbara tillgångar vid sidan av den ursprungliga produktionsinriktningen. Många exempel visar att människor som önskat kombinera jord- och/eller skogsbruk med annan yrkesverksamhet fått avslag, när de önskat köpa fastigheter som passat dem. Lantbruksnämnderna har hittills haft en ganska enhetlig strävan för att sammanslå fastigheter – även om de som erbjuds tillskottsareal gärna avstått från den, därför att de hellre sett att andra familjer tillfört bygden liv.

Lantbrukarnas Riksförbund, LRF, har också hittills ägnat mer intresse åt att stimulera till ökad drift inom huvudproduktionsinriktningen än åt att uppmuntra deltidjordbrukare att vårda jordbrukstraditioner samtidigt med annat förvärsarbete.

Vi anser att en mycket viktig förutsättning för att vi skall kunna behålla en levande landsbygd är att så många familjejordbruk som möjligt kan drivas vidare. Även små enheter, som inte i sig själva kan ge bärgning för en familj, blir ofta utmärkt brukade av dem, som skämtsamt kallas ”månskensbönder” – jordbruksarbetet tar vid när annat deltidarbete är slut för dagen. Det är ofta intresserade, kunniga och ansvarskännande lantbrukarfamiljer, som förvaltar generationers landskapsvård och ger liv åt bygden.

Vi kan nu konstatera en välkommen svängning i attityderna till deltidjordbruk. Både lantbruksnämnder och representanter för LRF talar nu gärna om tillskottssysselsättning – och inte enbart om tillskottsareal. Det är synnerligen angeläget att myndigheter, institutioner och organisationer stimulerar en utveckling av ett mer differentierat näringsliv på landsbygden.

Det kan rädda bygder, som annars relativt snabbt skulle bli önskad ödemark.

Mot. 1985/86

Jo620

Landsbygdens möjlighet till utveckling blir säkert tillvaratagna i de flesta kommuner, som förvaltar sin landsdels glesbygd. Det är angeläget att både befolkning och kommunal förvaltning medverkar till att tänkbara sysselsättningsalternativ inventeras för varje område. Ofta har befolkningen ensidigt arbetat för att t. ex. en skola, ett postkontor eller en busslinje skall få vara kvar. I stället borde man försöka öka invånarantalet genom att ta initiativ till nya jobb.

Länstyrelserna borde kunna intensifiera sina insatser för näringslivet i glesbygd genom någon tjänsteman – "landsbygdsutvecklare" – som kan ge stimulans och råd när det gäller att tillvarata de resurser som finns för ökad sysselsättning i glesbygd.

Vi har fått stimulans till denna motion i anslutning till projekten "Skog 87" och "Landsbygd 87" i Jönköpings län. Där har t. ex. efterlysts forskning, som för hela områden redovisar förutsättningar för sysselsättning, service och social gemenskap. Näringsliv och samhällskostnader borde bedömas i "ett enda och samlat block". Den efterfrågade forskningen skulle mer betecknas "landsbygdsekonomi" (= samhällsekonomi) än "ren" jordbruksekonomi.

Vi anser att det på lantbruksuniversitetet i Uppsala på sikt borde finnas resurser för forskning, som kombinerar ekonomiska, tekniska och sociala aspekter på utveckling av en med hjälp av ett differentierat näringsliv levande landsbygd (glesbygd), där deltidjordbruk och deltidsskogsbruk är väsentliga delar av produktionen. Många idéer finns om olika sorters alternativa sysselsättningar på landsbygden. Idéernas konsekvenser behöver analyseras. Vad är ekonomiskt försvarbart om alla faktorer vägs mot varandra?

Lantbruksuniversitetet borde få regeringens uppdrag att inom ramen för tillgängliga resurser – eller med medel, som tillskjuts från t. ex. avgifter på handelsgödsel – presentera analyser och förslag, som kan underlätta den satsning på att bevara en levande glesbygd, som de flesta önskar och som skissas i denna motion.

Hemställen

Med hänvisning till vad som anges i denna motion hemställer vi att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anges om att vid lantbruksuniversitetet initiera forskning om ekonomiska förutsättningar för utveckling av ett mer differentierat näringsliv på landsbygden.

Stockholm den 27 januari 1986

Carl-Johan Wilson (fp)

Ingrid Ronne-Björkqvist (fp)